

# مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس سه شنبه بیستم مهر ماه ۱۳۱۶ \*

## فهرست مطالب

- |   |   |
|---|---|
| ۱ - تصویب صورت مجلس   | ۶ - اعلام اسامی اعضاء منتخبه جهت کمیسیونها          |
| ۲ - انتخاب اعضاء کمیسیونها                                  | ۷ - تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه      |
| ۳ - تقدیم سه فقره عهدنامه از طرف آقای کفیل وزارت امور خارجه | ۸ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه      |
| ۴ - انتخاب بقیه اعضاء کمیسیونها                             | ۹ - شور و تصویب لایحه اختیارات کمیسیون قوانین عدلیه |
| ۵ - تصویب يك فقره مرخصی                                     | ۱۰ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه               |

( مجلس دو ساعت و ده دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید )

صورت مجلس چهاردهم مهر ماه را آقای مؤید احدی ( منشی ) قرائت نمودند \*

[ ۱ - تصویب صورت مجلس ]  
 رئیس - آقای دولتشاهی را - غائب بی اجازه نوشته اند ایشان کسالت داشته اند و اصلاح میشود در صورت مجلس نظری نیست ؟ ( اظهاری نشد ) صورت مجلس تصویب شد .

[ ۲ - انتخاب اعضاء کمیسیونها ]  
 رئیس - شروع میشود بانتخاب کمیسیونها . بدو پنج نفر بقرعه تعیین میشوند که باتفاق یکی از اعضاء هیئت رئیسه آراء را استخراج نمایند .  
 ( اقتراع بعمل آمده آقایان : دکتر لقمان - ملک زاده آملی )

( اوراق رأی اخذ شد )  
 رئیس - کمیسیون عدلیه . عدّه حاضر در موقع اعلام رأی ۱۰۸ نفر عدّه اعضاء کمیسیون هجده نفر .  
 ( اخذ اوراق رأی بعمل آمد )  
 رئیس - کمیسیون داخله انتخاب میشود . عدّه حاضر

\* عین مذاکرات مشروح هشتمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری ( مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵ )

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : دولتشاهی - دکتر صیاء - امیر ابراهیمی - دبیر سهرابی - محسن صدر - فتوحی - مشار - مؤید قوامی - دکتر ادهم - عباس مسعودی - اعظم زنگنه - بدایت

دبیر آمدگان بی اجازه - آقایان : منصف - مجد ضیائی - ناصری - ثابت - ارگانی

در موقع اعلام رأی ۱۱۱ نفر عده اعضای کمیسیون هجده نفر .

(اوراق رأی گرفته شد)

رئیس - کمیسیون معارف انتخاب میشود . عده حاضر در موقع اعلام رأی ۱۱۲ نفر عده اعضای کمیسیون هجده نفر . (اوراق رأی اخذ شد)

رئیس - کمیسیون تجارت انتخاب میشود . عده حاضر در موقع اعلام رأی ۱۱۳ نفر عده اعضای کمیسیون ۱۸ نفر . (اخذ رأی بعمل آمد)

[ ۳ - تقدیم سه فقره عهدنامه از طرف آقای کفیل و وزارت امور خارجه ]

رئیس - آقای کفیل و وزارت امور خارجه فرمایشی داشتید ؟

کفیل وزارت امور خارجه - بطوریکه خاطر نمایندگان محترم مسبق است بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی عراق اختلافی راجع به سرحدات موجود بود که دولت عراق آنرا در سه سال پیش به شورای جامعه ملل رجوع نمود ولی نظر باینکه بین دولتین حسن تفاهم کامل موجود بود و طرفین با روابط دوستی موجود فیما بین مایل بودند خودشان این اختلاف را بطریق دوستانه حل نمایند لذا با وجود مراجعه بجامعه ملل مذاکرات سیاسی را قطع نمودند و اخیراً موفقی شدند که اختلاف مزبور را بوسیله انعقاد عهدنامه حل نمایند و اینک عهدنامه مزبور را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینمایم . پس از رفع اختلاف سرحدی دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی عراق لازم دیدند که از یکطرف روابط دوستی موجود بین خود را تحکیم و از طرف دیگر ترتیبی اتخاذ نمایند که هرگاه در آتیه اختلافی بین آنها رخ دهد بطریق مسالمت آمیزی آنرا حل نمایند لذا برای انجام این مقصود دو عهدنامه دیگر که یکی عهدنامه مودت و دیگری عهدنامه تسویه مسالمت آمیز اختلافات باشد منعقد ساختند و اینک این دو عهدنامه را هم برای تصویب پیشنهاد مجلس شورای ملی میکنم .

و نیز خاطر نمایندگان محترم مسبق است که از چندی باینطرف دولت شاهنشاهی ایران در نظر داشت عهد نامه عدم تعرض بادولترکیه و عراق منعقد نماید سه سال پیش مقدمات این عهدنامه در ژنو تهیه و موقتاً هم از طرف نمایندگان ایران و ترکیه و عراق امضاء شد سپس دولت پادشاهی افغانستان هم دعوت کردید که باین عهدنامه ملحق شود دولت افغانستان این دعوت را حسن استقبال کرده و چند ماه پیش وزاری امور خارجه افغانستان و ترکیه و عراق در طهران جمع و این عهدنامه در کاخ سعد آباد امضاء شد .

چون این عهدنامه در اثر پیشنهاد دولت شاهنشاهی ایران منعقد گردید و در کاخ سعدآباد نیز بامضاء رسید بنابراین امضاء کنندگان آن به پاس احترام به شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی که مبتکر این فکر بودند آنرا به پیمان سعد آباد موسوم ساختند و اینک پیمان مزبور را هم برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم مینمایم .

پیمان منعقد آباد نه فقط روابط دوستی موجود بین امضا کنندگان آنرا مبدل به یک روابط برادری مینماید بلکه یک عامل مهمی برای استقرار صلح عالم و مخصوصاً در آسیای غربی میباشد . ( صحیح است )

رئیس - کمیسیون امور خارجه فرستاده میشود .

[ ۴ - انتخاب بقیه اعضای کمیسیونها ]

رئیس - شروع میشود به انتخاب اعضای بقیه کمیسیونها کمیسیون صناعت عده حاضر ۱۱۱ نفر عده اعضای کمیسیون ۱۸ نفر .

(اخذ رأی بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون طرق انتخاب میشود عده حاضر ۱۱۵ عده اعضای کمیسیون ۱۲ نفر

(اوراق رأی اخذ شد)

رئیس - کمیسیون امور خارجه عده حاضر ۱۱۵ عده اعضای کمیسیون ۲۳ نفر

(آراء کمیسیون امور خارجه اخذ شد)

رئیس - کمیسیون پست و تلگراف عده حاضر ۱۱۵ عده اعضای کمیسیون شش نفر

(اخذ رأی بعمل آمد)

رئیس - کمیسیون نظام عده حاضر ۱۱۵ عده اعضای کمیسیون شش نفر

(آراء اخذ شد)

رئیس - خاطر آقایان مسبق است که در نظامنامه مقرر است که برای هر یک وزارتخانه یک کمیسیون معین میشود اینجا عجلتاً برای اداره فلاحه که سابقاً جزء کمیسیون اقتصاد ملی بود و بنام کمیسیون اقتصاد ملی کمیسیون داشت اگر تصویب میفرمائید حالا هم یک کمیسیونی برای اداره فلاحه انتخاب شود - عده اعضای کمیسیون ۱۳ نفر - آقایانی که موافقت دارند قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . عده حاضر ۱۱۵ عده اعضای کمیسیون فلاحه ۱۳ نفر

(آراء اخذ شد)

رئیس - آقایان دکتر لقمان - عراقی - ملک زاده آملی براهبهری ریگی - لبقوانی - قبول زحمت میفرمائید که باتفاق آقای آزادی منشی هیئت رئیسه برای نظارت در استخراج آراء اقدام فرمائید که بعد از تنفس نتیجه با اطلاع مجلس برسد

[ ۵ - تصویب یک فقره مرخصی ]

رئیس - خبر کمیسیون عراض راجع بمرخصی آقای صفوی : آقای صفوی تقاضای هشت روز مرخصی از تباربج ۲۷ شهریور ۱۳۱۶ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون واقع شده اینک گزارش آن تقدیم میشود

رئیس - آقایانی که با مرخصی آقای صفوی موافقت دارند قیام فرمائید (اغلب قیام نمودند) تصویب شد اگر

تصویب میفرمائید چند دقیقه تنفس داده شود (صحیح است)

(در این موقع (یک ساعت و نیم بظهور) جلسه بصورت تنفس تعطیل و ظهر بعداً تشکیل گردید)

[ ۶ - اعلام اسامی اعضاء منتخبه حبه کمیسیونها ]  
رئیس - نتیجه استخراج آراء کمیسیونها قرأنت میشود :

ریاست مجلس شورای ملی

نتیجه آراء منتخبه راجع بابتخاب کمیسیون قوانین مالیه عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر - عده حاضر در موقع اخذ رأی ۱۰۶ عده آراء متخذه ۱۰۵ حائزین اکثریت :

آقایان : مجدضائی - مرآت اسفندیاری - نائینی - ملابری محمدطباطبائی - مجد وکیل - رفیعی - غبر فرمند - غلامحسین ملک - افشار - دکتر اهری - مسعودی خراسانی - گودرزی ملک زاده آملی - معتضدی - اعتبار - دهستانی - دادور کمیسیون عدلیه ۱۸ نفر عده حاضر موقع اعلام اخذ رأی ۱۰۸ عده آراء متخذه ۱۰۸ - حائزین اکثریت : آقایان : لبقوانی - دکتر جوان - میرزائی - رضوی - دکتر قول بانج - هراز - بهبهانی - عراقی - ملک مدنی - بالیزی نقابت - رهبری - مولوی - مؤیداحدی - محط - حزه تاش جهانپاهی - اوحدی

کمیسیون صناعت - عده حاضر موقع اعلام اخذ رأی ۱۱۱ نفر عده اعضاء کمیسیون ۱۸ نفر - حائزین اکثریت :

آقایان : محیط - ساکینیان - دکتر نیرومند - شاهنیک - مؤدومی - مکرم افشار - فرشی - اراکانی - پناهی - آزادی شاهرودی - علوی سبزواری - قراقرلو - کاررونیان - حزه تاش - اصفهانی - کاشف - شجاع

کمیسیون امور خارجه عده اعضاء کمیسیون ۱۲ نفر عده حاضر موقع اخذ رأی ۱۱۵ حائزین اکثریت :

آقایان : افخمی - بیات - اقبال - مؤید ثابتی - طالش - اعتصام زاده - منتخب اسفندیاری - هدایت الله بالیزی - ثقة الاسلامی - مهدوی - مقدم - سمعی

کمیسیون پست و تلگراف عده اعضاء کمیسیون ۶ نفر عده حاضر موقع اخذ رأی ۱۱۵ حائزین اکثریت :

آقایان : ارباب کحسرو - مختار مشیری - زوار - صفوی رضوی - سلکینیان

کمیسیون داخله - عده اعضاء کمیسیون ۱۸ - عده حضار ۱۱۱ - عده آراء ۱۱۱ حائزین اکثریت

آقایان: کودرزی - معدل - قراگزلو - خواجه نوری صفاری - دکتر نیرومند - معینی - فخر طباطبائی - ملایری - طلوع - مؤدعی - بیات ماکو - خیر فرمند - امین - جلالی - حسین فاطمی - اسکندری - توانا.

کمیسیون طرق - عده اعضاء کمیسیون ۱۲ - نفر عده حضار ۱۱۵ - عده آراء ۱۱۵ حائزین اکثریت

آقایان: نراقی - صفاری - محمد آخوند - افتخار ناهید - دکتر لقمان شهدوست - عیسی مشار - اردبیلی امیر ابراهیمی فتوحی - اعتصام زاده - حبیبی

کمیسیون فلاحت - عده اعضاء کمیسیون ۱۲ - نفر - عده حضار ۱۱۵ - عده آراء ۱۰۶ حائزین اکثریت.

آقایان: اقبال - معدل - کازرونیان - مقدم - ذوالقدر - دهستانی - عیط - امیر ابراهیمی - علوی سبزواری - مؤدعی - عیدری - بیات ماکو.

کمیسیون معارف - عده اعضاء ۶۸ نفر - عده حضار ۱۱۲ - عده آراء ۱۰۹ حائزین اکثریت

آقایان: جلالی - تربیت - مؤید ثابتی - محمد طباطبائی صفوی - ذوالقدر - آزادی - لاریجانی - سلطانی - نوبخت روحی - دبستانی - نواب - نراقی - دکتر سنگک - موقر - دکتر غنی - دکتر طاهری.

کمیسیون تجارت  
عده اعضاء ۲۸ نفر عده حضار ۱۱۳ عده آراء ۱۰۸

حائزین اکثریت - آقایان: فرشی - عزیزی - خلیل حریری - نمازی - بیات - طهرانچی - شهابنگ - موقر - بوداغان - جعفر اصفهانی - امین - اردبیلی - پارسا - توانا - نیک پور - غلامحسین ملک - طلوع - وکیلی.

کمیسیون نظام  
عده اعضاء ۶ نفر عده حضار ۱۱۴ عده آراء ۱۱۰

حائزین اکثریت آقایان: اعظم زنگنه - خواجهوی - آصف - حبیبی - عیدری -

افتخار ناهید

رئیس - آقایان هیئت رئیسه کمیسیونها را معین بفرمایند که زودتر مشغول کار شوند.

[۷- تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه] رئیس - آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - سه فقره لایحه است که تقدیم مجلس شورای ملی میشود یکی از آنها مربوط است باعتبار ارزی که از

عمل اندوخته کشور تقاضا شده است برای هزینه های کشوری گرچه این مبالغی که اینجا ذکر میشود فقط شصت هزار

لیره برای ذوب آهن و هفتاد و نه هزار لیره برای خرید لوکوموتیو و از این قبیل است ولی غارج منحصر به اینها

نیست بلکه هزینه هائی هم بریال است که آنها یا جزء اعتبارات بودجه پیش بینی شده است یا اینکه بعد از این

پیشنهاد خواهد شد. این قسمتی که فعلا استدعای تصویب میشود مبالغی است که امسال بایستی از اندوخته کشور پرداخته

شود لایحه دوم لایحه ایست که مربوط است بمالیات بارث و بخشش های بلاعوض و مالیات بر ارث را عرض میکنم که در واقع

متمم و تکمیل کننده مالیات بر درآمد است هر کجا که مالیات بر درآمد مالیات بر ارث هم هست و همچنین صلح هائی که به

اشخاص میشود و میزانش فوق العاده عادلانه در نظر گرفته شده است که اگر مقایسه بشود با مالیاتی که در

سایر کشورها معمول است ملاحظه میفرمائید که يك عشر از اعشاری است که در سایر جاها از ارث میگیرند و خیلی

خیلی عادلانه است و گذشته از این شاید در سالهای اول درآمد عمده برای ما تهیه نکند و مبالغ کمی باشد ولی

خوب يك اساسی است که بعد از این مثل مالیات بر درآمد میماند که یواش یواش رو بتکامل میرود و باید عرض کنم

که این لایحه نه از لحاظ این است که در بودجه کشور عدم تعادلی است بلکه چون این مالیاتی است که یواش

یواش و بتدریج بایستی مردم عادت کنند این است که پیشنهاد میشود که از حالا شروع شود تا مأمون تجربه

پیدا کنند و مردم هم عادت کنند که برای سالهای بعد

کم کم بدر خواهد خورد و فعلا مبلغ زیادی بخزانه نمیرساند و ما هم لازم نداریم چون تعادل و توازن در بودجه کاملاً برقرار

است. لایحه سوم هم برای استخدام يك محاسبی است از برای نگاهداری حساب و همچنین مراقبت در کار های نطف

جنوب (نطف انگلیس و ایران) يك کسی استخدام شده بود که در آنجا حساب ها را نگاهداری می کرد و حالا

رفته است برای اینکه حسابهای این کار را رسیدگی کند جانشینی برای او در نظر گرفته شده است که بهمان شرایطی که سابق

بود استخدام شود.

رئیس - بکمیسیون رجوع خواهد شد. چون لوایح بایستی زودتر در مجلس بیاید اگر آقایان هیئت رئیسه

کمیسیونها را انتخاب کنند که مشغول کار شوند البته بهتر خواهد بود. آقای ملک مدنی

ملک مدنی - اگر اجازه میفرمائید همین حالا بعد از ختم جلسه هیئت رئیسه کمیسیونها را تعیین میکنیم که

برای کار حاضر باشند.

رئیس - البته بهتر است چون آقای وزیر عدلیه هم تلفن کرده اند که کاری دارند و حالا خواهند آمد بمجلس

اگر اجازه میفرمائید چند دقیقه تنفس داده شود تا ایشان بیایند و ضمناً هیئت رئیسه کمیسیونها هم انتخاب شوند.

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

[۸- تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه] رئیس - آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه - دو فقره لایحه است که تقدیم میشود یکی راجع باختیارات ششماهه کمیسیون عدلیه است که

بقید دو فوریت است تقدیم میشود یکی هم راجع است به عمران فلاحتی کشور که مدتی است مورد نظر دولت واقع

شده است و بطوری که در مقدمه این لایحه ملاحظه خواهید فرمود این لایحه کمال اهمیت را دارد اینست که دولت

تمام طرق و وسائل این کار را فراهم کرده است و ترتیبی

پیش بینی شده است که مالکین وسائل کار برایشان فراهم شود و بتوانند از ملك و آب خودشان نهایت درجه استفاده کامل نمایند.

[۹- شور و تصویب لایحه اختیارات کمیسیون قوانین عدلیه]

رئیس - لایحه عمران به کمیسیون خواهد رفت لایحه اختیارات قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

مجلس شورای ملی نظر باینکه مقتضی است بعضی از لوایح پیشنهادی وزارت عدلیه قبل از اینکه در مجلس

شورای ملی طرح و تصویب گردد مطابق سوابق موجوده در کمیسیون قوانین عدلیه مطرح و بعد از تصویب

کمیسیون بموقع اجرا و آزمایش گذاشته شود تا پس از رفع نواقص ثانیاً به مجلس شورای ملی پیشنهاد گردد لذا

ماده واحده ذیل راجع باختیارات کمیسیون فعلی قوانین عدلیه با قید دو فوریت پیشنهاد و تقاضای تصویب آن میشود.

ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب

کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس آزمایش آنها در عمل نواقصی را که ضمن جریان ممکن است

معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوایح مزبوره

در کمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود را در موضوع لایحه در ظرف

هشت روز از تاریخ توزیع بکمیسیون بدهند و شور دوم بعد از انقضاء هشت روز بعمل آید.

رئیس - رأی گرفته می شود بفوریت اول آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود بفوریت ثانی موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده واحده مطرح است. (غالبی نیست)

مواقفین با ماده واحده قیام فرمایند ( اکثر قیام نمودند )  
تصویب شد .

جلسه آئینه روز يك شنبه بیست و پنجم مهر ماه سه  
ساعت قبل از ظهر دستور لوایح موجوده

[ ۱۰ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه ]

( مجلس يك ساعت بعد از ظهر ختم شد )

رئیس - اکثر تصویب میفرمایید جلسه را ختم کنیم

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

## قانون

اجازه اجرای لوایح قانونی پیشنهادی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس آزمایش آنها در عمل نواقصی را که ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید - لوایح مزبوره در کمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان نظریات خود را در موضوع لایحه در ظرف هشت روز از تاریخ توزیع بکمیسیون بدهند و شور دوم بعد از انقضای هشت روز بعمل آید .  
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیستم مهر ماه یکهزار و سیصد و شانزده بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری